

See lehekülg on tõlgitud masintõlkega [Linki]. Masintõlkes võib olla vigu, mis võivad vähendada selgust ja õigsust; ombudsman ei vastuta mis tahes erisuste korral. Kõige usaldusväärsem ja õiguskindlam teave on algversioonis eespoolisel lingil (inglise keel). Lisateave on meie keele- ja tõlkepoliitikas [Linki].

Euroopa Ombudsmani otsus strateegilise uurimise OI/6/2014/NF kohta, mis käsitleb Euroopa Komisjoni eksperdirühmade koosseisu ja läbipaistvust

Otsus

Juhtum OI/6/2014/NF - **Alguskuupäev:** {0} 12/05/2014 - **Soovitus** 16/11/2017 - **Otsuse kuupäev:** {0} 14/11/2017 - **Asjassepuutuvad institutsioonid** Euroopa Komisjon (Institutsioon nõustus soovitusega) |

ELil on vastutus ja ülesanne teha ettepanekuid ja leppida kokku rohkem kui 500 miljonit eurooplast mõjutava poliitika ja õigusaktide osas. Poliitika väljatöötamine, sealhulgas poliitika, mille alusel tehakse ettepanekuid uute ELi õigusaktide vastuvõtmiseks, on üks Euroopa Komisjoni peamisi ülesandeid. Kuigi komisjon toetub selles töös suurel määral oma sisemistele teadmistele ja kogemustele, tugineb ta ka paljudele välistele allikatele, nagu spetsialiseerunud Euroopa ametid, ekspertide ja akadeemikute tehtud uuringud, tagasiside roheliste raamatute kohta, avalikud konsultatsioonid ja kuulamised ning üle 800 eksperdirühma.

See strateegiline uurimine puudutas üht olulist aspekti Euroopa Komisjoni tuginemisel välistele ekspertiisiallikatele, nimelt eksperdirühmade süsteemile. Komisjon loob eksperdirühmad, kes küsivad üksikisikutelt, organisatsioonidelt ja/või liikmesriikidelt ja muudelt riigiasutustelt välisnõuandeid ja -eksperte, kui ta valmistab ette seadusandlikke ettepanekuid ja poliitikaalgatusi, koostab delegeeritud õigusaktide eelnõusid ning rakendab kehtivaid õigusakte, programme ja poliitikat. Komisjoni ülesanne on otsustada, kuidas võtta Euroopa Liidu üldistes huvides oma ülesannete täitmisel arvesse eksperdirühmade eksperditeadmisi ja nõuandeid.

Tuginedes komisjoni varasematele saavutustele nende rühmade juhtimise parandamisel, oli ombudsmani uurimise eesmärk aidata komisjonil kindlaks teha ja kõrvaldada eksperdirühmade üldeeskirjade peamised süsteemsed puudused. Pärast avalikku konsultatsiooni esitas ombudsman komisjonile mitmeid soovitusi selle kohta, kuidas parandada eeskirju järgmistes valdkondades: eksperdirühmade tasakaalustatud koosseisu saavutamine, eksperdirühmadesse kuulumise taotluste esitamise kutsed, koostoime läbipaistvusregistriga, isikuliselt ametisse nimetatud üksikekspertide huvide konflikti poliitika ning eksperdirühmade registri andmete kättesaadavuse parandamine.

Eksperdirühmade töö läbipaistvuse osas oli märkimisväärselt arenguruumi. Ombudsman esitas seega komisjonile kaks konkreetset soovitusi, et võimaldada üldsusel jälgida eksperdirühma arutelude üksikasju ja lõpuks teada, kelle seisukohad mõjutasid komisjoni. 2016. aastal reformis komisjon ombudsmani uurimise käigus ning pärast Euroopa Parlamendi ja kodanikuühiskonna üleskutseid oma eksperdirühmade süsteemi. Komisjon võttis vastu komisjoni otsuse eksperdirühmade toimimise ja töö muudetud eeskirjade kohta. Oma reformiga on komisjon märkimisväärselt muutnud oma eksperdirühma eeskirju ning kehtestanud töökindlama ja läbipaistvama süsteemi. Uued eeskirjad on suures osas kooskõlas ombudsmani soovitustega. Eelkõige on komisjon muutnud eksperdirühmade liikmete valikumenetluse läbipaistvamaks, kehtestanud uue huvide konflikti poliitika üksikisikutest ekspertidele, kes nimetatakse ametisse isikuliselt, ning nõuab nüüd organisatsioonide ja füüsilisest isikust ettevõtjate registreerimist läbipaistvusregistris, et nad nimetataks eksperdirühmadesse.

Komisjon on teinud suuri edusamme ka eksperdirühmade töö parema avaliku kontrolli hõlbustamisel. Koosoleku protokollid peavad nüüd olema „tähtsusetud ja täielikud“, liikmete eriarvamused võivad avaldada ja eksperdirühmad võivad otsustada avalikult arutada. Avalike arutelude korral võidakse üldsus kutsuda koosolekule või koosolekut võidakse veebis voogedastada. Ombudsman lõpetab uurimise nüüd, kui eksperdirühmade süsteemi on reformitud. Ta jälgib jätkuvalt seda, kuidas komisjon viib ellu eksperdirühmade süsteemi reforme.

Strateegilise uurimise tulemused – peamised täiustused lühidalt:

Õiguslikult siduvad eeskirjad ja eksperdirühmade suurem poliitiline vastutus

Avalikud kandideerimiskutsed kui standardne vahend liikmete valimiseks

Kohustuslik registreerimine läbipaistvusregistris

Eksperdirühmade registri kannete ja läbipaistvusregistri vahelised seosed

Organisatsioonide järjekindel kategoriseerimine

Uued huvide konflikti põhimõtted isiklikel ametikohtadel ametisse nimetatud ekspertidele

Iga uue rühma volituste ja vajalike nõuannete kirjeldus

Koosolekute sisukad ja täielikud protokollid

Eriarvamuste avaldamine

Avalike arutelude kord

Abstraktne

ELil on vastutus ja ülesanne teha ettepanekuid ja leppida kokku rohkem kui 500 miljonit eurooplast mõjutava poliitika ja õigusaktide osas. Poliitika väljatöötamine, sealhulgas poliitika, mille alusel tehakse ettepanekuid uute ELi õigusaktide vastuvõtmiseks, on üks Euroopa Komisjoni peamisi ülesandeid. Kuigi komisjon toetub selles töös suurel määral oma sisemistele teadmistele ja kogemustele, tugineb ta ka paljudele välistele allikatele, nagu spetsialiseerunud Euroopa ametid, ekspertide ja akadeemikute tehtud uuringud, tagasiside roheliste raamatute kohta, avalikud konsultatsioonid ja kuulamised ning üle 800 eksperdirühma.

See strateegiline uurimine puudutas üht olulist aspekti Euroopa Komisjoni tuginemisel välistele ekspertisallikatele, nimelt eksperdirühmade süsteemile. Komisjon loob eksperdirühmad, kes küsivad üksikisikutelt, organisatsioonidelt ja/või liikmesriikidelt ja muudelt riigiasutustelt välisnõuandeid ja -eksperthe, kui ta valmistab ette seadusandlikke ettepanekuid ja poliitikaalgatusi, koostab delegeeritud õigusaktide eelnõusid ning rakendab kehtivaid õigusakte, programme ja poliitikat. Komisjoni ülesanne on otsustada, kuidas võtta Euroopa Liidu üldistes huvides oma ülesannete täitmisel arvesse eksperdirühmade eksperditeadmisi ja nõuandeid.

Tuginedes komisjoni varasematele saavutustele nende rühmade juhtimise parandamisel, oli ombudsmani uurimise eesmärk aidata komisjonil kindlaks teha ja kõrvaldada eksperdirühmade üldeeskirjade peamised süsteemsed puudused. Pärast avalikku konsultatsiooni esitas ombudsman komisjonile mitmeid soovitusi selle kohta, kuidas parandada eeskirju järgmistes valdkondades: eksperdirühmade tasakaalustatud koosseisu saavutamine, eksperdirühmadesse kuulumise taotluste esitamise kutsed, koostoime läbipaistvusregistriga, isikuliselt ametisse nimetatud üksikekspertide huvide konflikti poliitika ning eksperdirühmade registri andmete kättesaadavuse parandamine.

Ekspedirühmade töö läbipaistvuse osas oli märkimisväärselt arenguruumi. Ombudsman esitas seega komisjonile kaks konkreetset soovitusi, et võimaldada üldsusel jälgida eksperdirühma arutelude üksikasju ja lõpuks teada, kelle seisukohad mõjutasid komisjoni.

2016. aastal reformis komisjon ombudsmani uurimise käigus ning pärast Euroopa Parlamendi ja kodanikuühiskonna üleskutseid oma eksperdirühmade süsteemi. Komisjon võttis vastu komisjoni otsuse eksperdirühmade toimimise ja töö muudetud eeskirjade kohta. Oma reformiga on komisjon märkimisväärselt muutnud oma eksperdirühma eeskirju ning kehtestanud töökindlama ja läbipaistvama süsteemi. Uued eeskirjad on suures osas kooskõlas ombudsmani soovitustega. Eelkõige on komisjon muutnud eksperdirühmade liikmete valikumenetluse läbipaistvamaks, kehtestanud uue huvide konflikti poliitika üksikisikutest ekspertidele, kes nimetatakse ametisse isikuliselt, ning nõuab nüüd organisatsioonide ja füüsilisest isikust ettevõtjate registreerimist läbipaistvusregistris, et nad nimetataks eksperdirühmadesse.

Komisjon on teinud suuri edusamme ka eksperdirühmade töö parema avaliku kontrolli

hõlbustamisel. Koosoleku protokollid peavad nüüd olema „täenduslikud ja täielikud“, liikmete eriarvamused võivad avaldada ja eksperdirühmad võivad otsustada avalikult arutada. Avalike arutelude korral võidakse üldsus kutsuda koosolekule või koosolekut võidakse veebis voogedastada.

Ombudsman lõpetab uurimise nüüd, kui eksperdirühmade süsteemi on reformitud. Ta jälgib jätkuvalt seda, kuidas komisjon viib ellu eksperdirühmade süsteemi reforme.

Strateegilise uurimise tulemused – peamised täiustused lühidalt:

- Õiguslikult siduvad eeskirjad ja eksperdirühmade suurem poliitiline vastutus
- Avalikud kandideerimiskutsed kui standardne vahend liikmete valimiseks
- Kohustuslik registreerimine läbipaistvusregistris
- Eksperdirühmade registri kannete ja läbipaistvusregistri vahelised seosed
- Organisatsioonide järjekindel kategoriseerimine
- Uued huvide konflikti põhimõtted isiklikel ametikohtadel ametisse nimetatud ekspertidele
- Iga uue rühma volituste ja vajalike nõuannete kirjeldus
- Koosolekute sisukad ja täielikud protokollid
- Eriarvamuste avaldamine
- Avalike arutelude kord

Strateegilise uurimise taust

[1]

1. Euroopa Komisjoni üks peamisi ülesandeid on ELi poliitika väljatöötamine, sealhulgas poliitika, mille alusel tehakse ettepanekuid uute ELi õigusaktide kohta, mis mõjutavad lõppkokkuvõttes rohkem kui 500 miljonit Euroopa kodanikku. Kuigi komisjon toetub poliitika väljatöötamisel suurel määral oma sisemistele eksperditeadmistele ja kogemustele, palub ta teavet ka mitmesugustelt välisallikatelt, sealhulgas rohkem kui 800 eksperdirühmalt. Eksperdirühmad on nõuandeorganid, mille komisjon on loonud selleks, et anda komisjonile nõu ja oskusteavet seoses i) seadusandlike ettepanekute ja poliitiliste algatuste ettevalmistamisega komisjoni algatusõiguse kontekstis; II) delegeeritud õigusaktide ettevalmistamine; III) kehtivate liidu õigusaktide, programmide ja poliitika rakendamine ning sellega seotud koordineerimine ja koostöö liikmesriikide ja sidusrühmadega; ning iv) rakendusaktide varajane ettevalmistamine. Eksperdirühmadel on seega oluline ja privilegeeritud roll ELi poliitika väljatöötamisel.

2. ELi poliitika kujundamise legitiimsuse puhul tuleb loomulikult arvesse võtta seda, kas komisjon on konsulteerinud piisavalt erinevate välisallikatega. Samuti on oluline, et eksperdirühmade panus oleks iseenesest hästi tasakaalustatud ja õigustatud. Selle legitiimsuse saavutamiseks peab komisjon tagama, et üldsus teaks, kes eksperdid on, kuidas nad valiti ja millist tööd nad komisjoni heaks teevad.

3. Ombudsman algatas käesoleva strateegilise uurimise, [2] et võtta järelemeetmeid seoses oma kohustusega jälgida komisjoni edusamme eksperdirühmade läbipaistvuse ja koosseisu osas [3]

. Tuginedes komisjoni varasematele saavutustele nende rühmade juhtimise parandamisel, oli uurimise eesmärk aidata komisjonil kindlaks teha ja kõrvaldada eksperdirühmade üldeeskirjade peamised süsteemsed puudused [4]. Need puudused võivad takistada edasisi edusamme komisjoni eksperdirühmade tasakaalustatud koosseisus ja nende töö läbipaistvuses [5].

4. Toonane uus komisjon oli just teinud mitmeid olulisi algatusi oma töö läbipaistvuse suurendamiseks [6]. Üldiselt oli ta kuulutanud läbipaistvuse ja aruandekohustuse ELi haldusmudeli loomiseks tehtavates jõupingutustes esmatähtsateks teemadeks. Seetõttu leidis ombudsman, et on asjakohane esitada komisjonile rida ambitsioonikaid ettepanekuid selle kohta, kuidas parandada komisjoni eksperdirühmade tegevust reguleerivaid eeskirju. Ombudsman tugines seega eri sidusrühmade, sealhulgas Euroopa Parlamendi poolt komisjonile juba esitatud nõudmistele [7].

5. Oma uurimise käigus esitas ombudsman komisjonile kahte liiki ettepanekuid selle kohta, kuidas parandada oma eksperdirühmade süsteemi: „soovitused olukorra parandamiseks“ ja „soovitused“. Kuigi mõlemat liiki ettepanekute eesmärk on kõrvaldada süsteemi tuvastatud puudused, põhinevad soovitused olemasoleva haldusomavoli tuvastamisel.

Uurimine

6. Ombudsmani strateegilise uurimise eesmärk oli saavutada aja jooksul oluline mõju. Tulemuste kaardistamiseks ja mõõtmiseks kestis see ajavahemik alates komisjoni uuest ametisseastumisest 2014. aastal kuni komisjoni reformitud eksperdirühma eeskirjade rakendamise etapi lõpuni 2017. aastal.

7. Esimese sammuna korraldas ombudsman avaliku konsultatsiooni, et huvitatud sidusrühmad saaksid oma uurimist teavitada [8]. Paljud sidusrühmad, kes esitasid oma seisukohad, olid mures selle pärast, et süsteemis on endiselt suuri puudusi, eelkõige seoses eksperdirühma liikmete ebajärjekindla liigitamisega; ettevõtete huvide ebaproportsionaalne esindatus eksperdirühmades; puuduvad andmed eksperdirühmade registri kohta; ning tõhusa huvide konflikti poliitika puudumine individuaalsete ekspertide puhul, kes on ametisse nimetatud isiklikult. Ombudsman võttis arvesse avaliku konsultatsiooni käigus saadud tagasisidet ja uuris hoolikalt eksperdirühmade registris kättesaadavat teavet [9].

8. Pärast komisjoni eksperdirühmade süsteemi analüüsimist palus ombudsman komisjonil vastata üksikasjalikele parandusettepanekutele [10]. Ombudsman soovitas komisjonil kehtestada eksperdirühmade suhtes kohaldatavad üldeeskirjad õiguslikult siduvas komisjoni otsuses ning teha süsteemis olulisi muudatusi järgmistes valdkondades:

A. kandideerimiskutsed:

- Iga eksperdirühma avalik kandideerimiskutse
- Portaali eksperdirühmadele kandideerimiskutsete esitamiseks
- Kõigi kandideerimiskutsete standardne miinimumtähtaeg

B. Sünergia läbipaistvusregistriga:

- Ekspertirühmadesse nimetamise kohustuslik registreerimine läbipaistvusregistris
- Komisjoni ekspertirühmade liikmete järjekindel kategoriseerimine
- Liikme profiili süsteemne kontroll läbipaistvusregistris ja selle linkimine

C. Uued huvide konflikti põhimõtted isiklikel ametikohtadel ametisse nimetatud ekspertidele

D. horisontaaleeskirjade olemus ja tasakaalustatud koosseisu saavutamine:

- Tasakaalu mõiste
- Tasakaalunõue
- Bilansi individuaalne kirjeldus grupi kohta

E. Läbipaistvus, sealhulgas andmete kättesaadavuse parandamine registris:

- Arutelude ja koosolekute protokollide läbipaistvus
- Dokumentide avaldamine
- Teabe avaldamine ühiste huvide kohta, mida jagavad sidusrühmad, keda esindab üksikekspert

9. Oma esimeses vastuses [11] nõustus komisjon täielikult või osaliselt rakendama ombudsmani mitmeid parandusettepanekuid. **Kõige olulisem on see, et komisjon andis märku, et ta on valmis lähitulevikus reformima ekspertirühmade tegevust reguleerivaid eeskirju. Samuti nõustus komisjon ühendama ekspertirühmade registri ja läbipaistvusregistri [12] ning tugevdama kandideerimiskutsete rolli ekspertirühma liikmete valimisel. Samuti teatas ta, et kehtestab oma ekspertirühmade registri uuendatud versiooni.** Ombudsman tervitas komisjoni võetud kohustusi ja tegi täiendavaid ettepanekuid [13] nendes küsimustes, kus vaatamata komisjoni valmisolekule oma eeskirju uuesti läbi vaadata nägi ta arenguruumi.

10. Arvestades siiski, et komisjoni läbipaistvus seoses ekspertirühmade tulemustega ei võimaldanud üldsusel ekspertirühmade arutelusid üksikasjalikult jälgida ja teada saada, kelle seisukohad mõjutasid komisjoni, esitas ombudsman ka kaks konkreetset soovitusi [14]. **Ta soovitas, et i) komisjon nõuaks ekspertirühmade koosolekute protokollide sisulist ja üksikasjalikkust ning ii) rühmade arutelude vaikimisi mittekonfidentsiaalsust.**

11. **30. mail 2016 teatas komisjon ekspertirühmade süsteemi reformimisest. Komisjon andis välja komisjoni otsuse [15] koos läbivaadatud eeskirjadega, mis reguleerivad ekspertirühmade toimimist ja tööd.** Järgmisel päeval saatis komisjon vastuse [16] ombudsmani täiendavatele ettepanekutele ja soovitustele, esitades uued eeskirjad ja selgitades, kuidas nad reageerisid ombudsmani soovitustele ja soovitustele. Kuigi uued eeskirjad on suures osas kooskõlas ombudsmani erinevate soovitustega süsteemi täiustamise kohta, ei olnud selge, mil määral rakendasid ekspertirühmade koosolekute protokollid ja arutelud ombudsmani soovitusi nendes valdkondades.

12. Ombudsman pidas seega vajalikuks täiendavalt hinnata, mil määral oli komisjon tema kahe konkreetse soovitusena nõustunud ja andnud neile praktilise mõju. Pärast seda, kui komisjoni

üleminekuetapp eksperdirühmade uute eeskirjade rakendamiseks oli lõppenud, palus ombudsman [17] dokumente ja teavet, et määrata kindlaks, kui üksikasjalikult komisjon nüüd nõuab eksperdirühmade koosolekute protokollide esitamist ja kui sageli, kui üldse, on rühmad kasutanud võimalust avalikult arutleda. Seejärel kohtusid ombudsman ja komisjoni töötajad [18], et arutada meetmeid, mida komisjon on võtnud ombudsmani soovitude rakendamiseks.

13. Ombudsmanil on nüüd võimalik võtta lõplik seisukoht komisjoni eksperdirühmasid reguleerivate uute eeskirjade põhjendatuse kohta. Ta peab oluliseks järgmist üldist hinnangut mõju kohta, mida tema uurimine koos Euroopa Parlamendi ja kodanikuühiskonna organisatsioonide jõupingutustega komisjoni eksperdirühmade süsteemile avaldas. Üksikasjalik analüüs selle kohta, kuidas tema individuaalseid ettepanekuid on komisjoni uutest eeskirjades arvesse võetud, on esitatud lisas.

Ombudsmani soovitusel ja komisjoni uued eeskirjad eksperdirühmade kohta

Ombudsmani hinnang

14. Komisjonipoolne eksperdirühmade loomist ja toimimist reguleerivate üldeeskirjade reform koosneb kolmest dokumendist: **komisjoni otsus [19]**, mis sisaldab muudetud üldeeskirju; otsuse [20] **lisadega** dokument, sealhulgas eksperdirühma liikmete valimisega seotud standardvormid ja rühmade menetluseeskirjad; ja **komisjoni teatis**, [21] milles selgitatakse reformi põhijooni. Uued üldeeskirjad asendasid ja tühistasid vanad eeskirjad. Neid kohaldatakse kõigi olemasolevate ja tulevaste eksperdirühmade suhtes ning need tuli rakendada 2016. aasta lõpuks.

15. Ombudsman tunnistab, et komisjon on teinud suuri jõupingutusi, et suhteliselt lühikese aja jooksul täita uusi eeskirju rohkem kui 800 rühma. Samal ajal pidi komisjon looma eksperdirühmade uuendatud registri. Oma reformiga on komisjon märkimisväärselt muutnud oma eksperdirühma eeskirju ning kehtestanud **töökindlama, kaasavama ja läbipaistvama süsteemi**. Uued eeskirjad on selge vastus erinevatele sidusrühmadele, kes esitasid oma mured. [22] Kuigi sellise ulatuse ja ulatuse reform nõuab valikuid, mis võivad iga esitatud nõuet mitte rahuldada, on tulemus üldiselt vastanud ombudsmani ootustele selle suhtes, mida oleks võimalik saavutada kolme aasta jooksul. Tulemus on kiiduväärt.

Poliitiline kontroll ja vastutus

16. Vastavalt ombudsmani taotlusele võttis komisjon esimest korda vastu eksperdirühmasid reguleerivad üldeeskirjad **komisjoni otsuse** vormis, andes neile eeskirjadele õigusliku võimu ja jõu. Samuti on komisjon oma süsteemi tugevdanud, kaasates oma kohaldamisalasse nõuandvad organid, mida varem eksperdirühmadena ei käsitletud, ainuüksi liikmete väikese arvu tõttu. [23] Oluliselt on komisjon näidanud üles otsustavust võtta oma eksperdirühmade üle

poliitiline kontroll ja vastutus, esitades mis tahes eksperdirühmade loomise volinike tasandil heakskiidu saamiseks. Samuti on ta nüüd ametlikult teinud peasekretariaadile ülesandeks teostada järelevalvet eksperdirühmade uute eeskirjade rakendamise üle [24].

Läbipaistvusregistri rolli suurendamine

17. Komisjon on täielikult järginud ombudsmani ettepanekut suurendada läbipaistvust, luues koostoime eksperdirühmade registri ja läbipaistvusregistri vahel. Komisjon on ühendanud eksperdirühmade registrisse kantud organisatsioonide ja füüsilisest isikust ettevõtjate kanded nende profiiliga läbipaistvusregstris. Komisjon on samuti ühtlustanud eksperdirühmadesse kuuluvate organisatsioonide liigituse läbipaistvusregistri liigitusega. Oluline on see, et kahe registri vaheline seos ei ole mitte ainult tehniline, vaid tähendab ka seda, et eksperdirühma liikmed on nüüd üldreeglina [25] kohustatud end läbipaistvusregstris registreerima. Teisiti öeldes ei ole läbipaistvusregstris registreerimata üksustel enam õigust eksperdirühmadesse kuuluda. Tänu uutele seostele kahe registri vahel on avalikkusel nüüd esimest korda usaldusväärne teave selle kohta, kes eksperdirühmadesse kuulub. Lisaks osutab komisjon nüüd ka sellele, milliseid huve esindavad organisatsioonid ja eksperdid, kes on määratud esindama sidusrühmade ühiseid huve.

18. Ombudsmanil on samuti hea meel märkida, et komisjoni [26] andmetel suurenes märkimisväärselt läbipaistvusregistri registreeringute arv üheksa kuu jooksul pärast ekspertrühmi reguleerivate uute üldeeskirjade vastuvõtmist.

Sõltumatute ekspertide huvide konflikti poliitika

19. Komisjon on kehtestanud uue huvide konflikti poliitika individuaalsete ekspertide suhtes, kes on ametisse nimetatud isiklikult, tagamaks, et need eksperdid tegutsevad sõltumatult ja avalikes huvides. Uus poliitika hõlmab huvide konflikti määratlemist, huvide deklaratsioonide menetlemise eeskirju ja huvide konfliktide haldamist käsitlevaid eeskirju. Isikuliselt eksperdiksi nimetatud isikute huvide deklaratsioonid avaldatakse eksperdirühmade regstris. Nõuetekohaselt täidetud huvide deklaratsiooni vorm annab informatiivse ülevaate eksperdi hiljutisest tegevusest ja huvidest. [27] Individuaalsetele ekspertidele, kes nimetatakse ametisse isikuliselt, tuleb nüüd igal aastal meelde nende kohustust teavitada komisjoni oma deklareeritud huvide muutumisest.

Valimine avalike kandideerimiskutsete kaudu

20. Komisjon on avaldanud kandideerimiskutsed eksperdirühma liikmete valimise standardmeetodiks (jättes endale õiguse kalduda erandlikel asjaoludel kõrvale standardeeskirjast). Seega on komisjon suurendanud valikuprotsessi läbipaistvust. Ombudsman usub, et eksperdirühmade liikmete valimise protsessi suurem läbipaistvus muudab protsessi kaasavamaks ja tagab rühmade tasakaalustatuma koosseisu. Kandideerimiskutsete nähtavuse

suurendamiseks on komisjon loonud eksperdirühmade registri jaoks eraldi osa, mis sisaldab võimalust otsida ja tellida konkursikutseid konkreetsetes poliitikavaldkondades. Üldisemalt saavad huvitatud sidusrühmad nüüd liituda ka konkreetse eksperdirühma uudistekanaliga, millest teavitatakse registris tehtud muudatustest.

Tasakaalustatud koosseis

21. Ombudsman on seisukohal, et konkreetse eksperdirühma koosseis on tasakaalus, kui see kajastab täpselt komisjoni taotletud eri liiki eksperdiarvamusi, mis üheskoos võimaldavad rühmal talle antud volitusi täielikult täita. [28] „Balance“ ei viita ega nõua seega eksperdirühmas esindatud erinevate huvide aritmeetilise tasakaalu või võrdsuse olukorda. Märkides, et Euroopa Parlament nõustub selles küsimuses ombudsmaniga [29], peab ta kahetsusväärseks, et komisjon ei ole kasutanud võimalust selgitada oma uutes eksperdirühmade eeskirjades, mida ta täpselt mõistab „tasakaalu“ all. Ombudsman usub jätkuvalt, et komisjonil oleks kasulik võtta selles küsimuses selge seisukoht, et vältida sidusrühmade ja üldsuse arusaamatusi.

22. Ombudsman tunneb heameelt asjaolu üle, et komisjon on kõigi kavatsuste ja eesmärkide puhul nõustunud tema ettepanekuga esitada iga eksperdirühma jaoks „individuaalne tasakaalu määratlus“, st selgitus selle kohta, millist koosseisu konkreetse rühma puhul taotletakse. Uute eeskirjade kohaselt määratleb komisjon eksperdirühma moodustamisel „selgelt oma volitused“ ja rühma ülesanded ning märgib tegevusvaldkonna ja vajaliku nõustamise liigi. Komisjon on oma uutes eeskirjades selgitanud, et liikmesriikide ametiasutusi ja muid eksperdirühma liikmetest avalik-õiguslikke üksusi võivad koosolekutel esindada ainult riigiteenistujad või muud avaliku sektori töötajad. Komisjon on seega käsitlenud kodanikuühiskonna organisatsioonide väljendatud muret, st ettevõtete huvide tagaküljel esindatust avaliku sektori asutuste varjus.

23. Ombudsman on kindel, et kõik need parandused avaldavad rühmade tasakaalustatud koosseisule kokkuvõttes positiivset mõju. Samuti mõistab ta ja loodab, et komisjon on jätkuvalt pühendunud igasuguse tegeliku või tajutava tasakaalustamatuse kõrvaldamisele igal üksikjuhul eraldi. Tema arvates on mis tahes edasised sammud, mida võiks kaaluda, näiteks rahaliste vahendite kättesaadavaks tegemine, et toetada alarahastatud rühmade osalemisvõimet, teataval määral poliitilist laadi ja asjakohasemad sellel tasandil, sealhulgas Euroopa Parlamendi kaudu.

Ombudsmani soovitusel koosolekute protokollide ja arutelude kohta

Ombudsmani hinnang

24. Ombudsman esitas komisjonile eksperdirühmade töö läbipaistvuse suurendamiseks kaks järgmist soovitusi:

Komisjon peaks läbi vaatama oma standardse töökorra seoses järgmisega:

- avaldatud protokollide sisu ja näha ette, et avaldatud protokollid on tavapärasel viisil võimalikult tähendusrikkad, eelkõige liikmete väljendatud seisukohad;
- eksperdirühma arutelude **konfidentsiaalsus ja nähakse ette, et üldjuhul peaksid need arutelud olema läbipaistvad ja et eksperdirühma arutelud on konfidentsiaalsed ainult erandjuhtudel, pärast rühmas häälteenamust ja komisjoni nõusolekul. Läbipaistvus selles kontekstis nõuab vähemalt päevakorra ja taustadokumentide eelnevat avaldamist, millele järgneb eksperdirühma koosoleku piisavate protokollide õigeaegne avaldamine.**

25. Käesoleva uurimise alguses kehtinud eeskirjad kujutasid endast lihtsalt eksperdirühmade standardset töökorda. Need ei olnud komisjonile siduvad ja sisu poolest nõrgad. Nad esitasid ainult kokkuvõtliku protokoll, mis tähendas, et eksperdirühma liikmete poolt arutelude käigus väljendatud seisukohti ei avalikustata. Samuti nägid nad ette, et arutelud on konfidentsiaalsed. Ombudsman leidis, et see kord ei võimaldanud piisavalt kontrollida komisjoni eksperdirühmade poolt komisjonile antud nõuandeid ja eksperditeadmisi.

26. Esimese muudatusena on komisjon lisanud asjakohased sätted koosolekute protokollide ja arutelude kohta eksperdirühmasid reguleerivatesse uutesse õiguslikult siduvasse üldeeskirjadesse. Seega ei ole need enam pelgalt menetlusnormid, vaid komisjoni eksperdirühmade süsteemi lahutamatu osa. Komisjon on seega saatnud tugeva signaali, et ta võtab tõsiselt ombudsmani rõhuasetust protokollide kvaliteedile ja arutelude läbipaistvusele. Kuigi komisjon ei ole ombudsmani soovitude sõnastust kordanud, on eksperdirühmasid reguleerivates uutes üldeeskirjades ja komisjoni võetud rakendusmeetmetes [30] ette nähtud järgmised parandused.

Koosoleku protokoll

27. Oma uutes eksperdirühmasid reguleerivates eeskirjades on komisjon kehtestanud eksperdirühmade koosolekute **protokollidele uue kvaliteedistandardi**, nõudes, et protokoll peab olema „*mõistlik ja täielik*“. Ombudsman tervitab asjaolu, et komisjon on kasutanud tema soovitudest võetud mõistet „tähenduslik“. Kuigi komisjon ei ole oma uutes üldeeskirjades selgesõnaliselt sätestanud liikmete väljendatud seisukohti, mõistab ombudsman ja loodab, et protokollide „täielikkuse“ nõue on mõeldud tema soovitude selle aspekti arvessevõtmiseks. Võrreldes varem kohaldatud „kokkuvõtete protokoll“ standardiga tähistab uus säte iseenesest reaalseid edusamme, et võimaldada üldsusel tõhusalt mõista protsessi, mille käigus eksperdirühma arvamus koostati.

28. Oluline on see, **et komisjon on võtnud täiendavaid meetmeid, et tagada oma koosoleku protokollide sisu uue kvaliteedistandardi nõuetekohane järgimine rakendusetapis**. Komisjoni peasekretariaat on koostanud eksperdirühmade koosolekute **protokollide vormi**, mida on volitatud kasutama komisjoni eri peadirektoraadid. Vorm sisaldab konkreetseid suuniseid selle kohta, kuidas koostada protokolle. Eelkõige palub ta peadirektoraatidel loetleda kõik eksperdirühmas arutatud punktid ja koostada protokoll viisil, mis võimaldab põhjalikult mõista päevakorras olevaid teemasid ja muid koosolekul arutatud teemasid. **Samuti palutakse**

vormis registreerida osalejate seisukohad iga arutatud teema kohta, samuti võimalikud järeldused või hääletus iga arutatava teema kohta.

29. Ombudsman tervitab asjaolu, et komisjon jätkab selle vormi kasutamist peadirektooraatide poolt ja seda, kuidas nad järgivad protokollide koostamise suuniseid. Komisjoni peasekretariaat on kohustunud edastama peadirektooraatidele koosolekute protokollide parimate tavade näiteid, paludes neil kasutada neid näiteid, et veelgi parandada oma eksperdirühmade koosolekute protokollide asjakohasust. Samuti jätkab ta peadirektooraatidele konkreetsetes küsimustes suuniste andmist ja töötajatele regulaarsete koolituskursuste pakkumist. Ombudsman on rahul, et eksperdirühmade protokollide parimate tavade näited, mille komisjon saatis ombudsmanile 2017. aasta juunis toimuva koosoleku ettevalmistamiseks, olid tõepoolest sisukad ja kõikehõlmavad. Ta julgustab komisjoni suurendama jõupingutusi tagamaks, et tema praegused parimad tavad eksperdirühma koosolekute protokollide koostamisel muutuksid lähitulevikus tavapäraseks tavaks.

30. Uue läbipaistvuse elemendina võimaldavad komisjoni uued eksperdirühmade eeskirjad nüüd avaldada eriarvamusi arvamuse, soovitusel või hääletuse teel vastu võetud aruande lisas. Kuigi eksperdirühmad võtavad oma seisukohad üldiselt vastu konsensusel ja tuginemine hääletamisele jääb erandiks, on uus säte tervitatav samm eksperdirühmade tulemuste läbipaistvuse edasise suurendamise suunas. Ombudsman on veendunud, et mõne eksperdirühma liikmed, kuigi vähesed, on juba kasutanud uut võimalust oma eriarvamuste registreerimiseks ja avaldamiseks.

Arutelud

31. Seoses eksperdirühmade **aruteludega** rakendatakse komisjoni uute eeskirjadega täielikult seda, mida ombudsman nimetas **läbipaistvuse miinimumnõueteks**. **Uute eeskirjadega nähakse ette päevakorra ja taustadokumentide eelnev avaldamine, millele järgneb eksperdirühma koosoleku protokollide õigeaegne avaldamine**. Seega teavitatakse üldsust kõigi eksperdirühmade arutelude teemast ja sellest, kuidas arutelud edenevad. **Ombudsman mõistab seega, et komisjon on kooskõlas nende minimaalsete läbipaistvusnõuetega kõrvaldanud eksperdirühmade konfidentsiaalsed arutelud**.

32. Seda arusaama kinnitab asjaolu, et komisjon on eksperdirühmasid reguleerivatest eeskirjadest välja jätnud selgesõnalise seisukoha, et arutelud on konfidentsiaalsed. Pigem nähakse uutes eeskirjades ette, et eksperdirühmad võivad otsustada *avalikult* arutada. Kuigi see sõnastuse muutmine võib tunduda formaalset laadi, näeb ombudsman seda sammu edasi. Koosoleku protokollide kvaliteedistandardi uued eeskirjad ja arutelude läbipaistvuse miinimumnõuded tähendavad koos, et **küsimus ei ole enam selles, kas üldsus suudab eksperdirühma arutelude sisuga tutvuda**. Iga koosoleku, sealhulgas arutelude kohta on vaja protokolle. **Küsimus on pigem selles, kui kiiresti ja kui üksikasjalikult on üldsusel võimalik arutelusid jälgida. Vastus on ilmne, kui eksperdirühm otsustab kohtuda avalikult (vt allpool punkt 33). Kui komitee seda ei otsusta, on põhiküsimuseks dokumentide õigeaegne avaldamine ja mil määral seostatakse protokollis väljendatud seisukohti**

üksikute liikmetega .

33. Komisjoni uus koosolekute protokollide vorm sisaldab eraldi pealkirja „*koosoleku laad*“, kus tuleb märkida, kas konkreetne eksperdirühma koosolek toimus avalikult või mitte. **Kui rühm otsustab kohtuda avalikult, palutakse peadirektoraadil teatada, milline kord valiti.** [31] Lisades võimaluse lubada üldsuse liikmetel koosolekul isiklikult osaleda või lasta koosoleku veebis voogedastada, kinnitab vorm ombudsmani arusaama, et uus mõiste „avalik arutelu“ läheb mittekonfidentsiaalsusest kaugemale. Tegelikult on komisjon praktikas rakendanud ombudsmani soovitusi kaaluda, kas mõned eksperdirühma arutelud võiksid olla üldsusele täielikult avatud, näiteks veebis voogedastuse kaudu [32] . Komisjon on ombudsmanile kinnitanud, et tema eesmärk selles valdkonnas on soodustada suuremat avatust ja tutvustada oma peadirektoraatide seas avalike eksperdirühmade kohtumiste ideed, kui see on asjakohane . Ombudsmanil on hea meel, et mõned, kuigi vähesed eksperdirühmad on juba kasutanud võimalust oma koosolekuid veebis voogedastada [33] . Selle põhjal mõistab ombudsman, et komisjon on liikunud konfidentsiaalsete arutelude mõistelt avaliku ja mitteavalike arutelude eristamisele. Esimesel juhul kutsutakse üldsuse esindajaid koosolekule isiklikult või koosolekut kantakse üle veebis.

34. Lõpuks on komisjon teatanud, et ta loob 2017. aasta lõpuks oma eksperdirühmade registri uue osa, mis on spetsiaalselt pühendatud eksperdirühmade tööd käsitlevatele dokumentidele. Komisjon eeldab, et see uus jagu, mis liigitab dokumente liigi järgi, suurendab dokumentide nähtavust ja motiveerib peadirektoraate dokumente õigeaegselt avaldama.

Järeldus ombudsmani soovitude kohta

35. Hoolimata asjaolust, et eksperdirühmade töö läbipaistvuse osas on võimalikud ja vajalikud edasised edusammud, leiab ombudsman, et komisjoni uued eeskirjad eksperdirühmade koosolekute protokollide ja arutelude kohta on kooskõlas tema soovitustega. Eeldusel, et komisjon järgib praegu algatatud muudatusi, loodab ombudsman, et saavutatakse käegakatsutavaid tulemusi ja et avatusest saab eksperdirühmade peamine toimimispõhimõte.

Järeldus

Võttes arvesse komisjoni uusi eksperdirühmasid reguleerivaid üldeeskirju, lõpetab ombudsman uurimise nüüd järgmise järeldusega:

Selle uurimise eesmärk on suures osas saavutatud, st komisjoni eksperdirühmade süsteemi reformimine. Edaspidi jätkab ombudsman järelevalvet selle üle, kuidas komisjon rakendab oma kahte konkreetset soovitusi oma eksperdirühmade töö läbipaistvuse kohta.

Komisjoni teavitatakse sellest otsusest.

Emily O'Reilly

Euroopa Ombudsman

Strasbourg, 14. november 2017

Lisa:

Ombudsmani hinnang eksperdirühmade üldeeskirjade komisjonipoolsele reformile

Ülevaade üksikutest soovitudest, soovitudest ja paranduskohustustest

Ombudsmani soovitus

Komisjonipoolne rakendamine

(Komisjoni eksperdirühmade otsus ja vastus ombudsmani soovitusele)

Ombudsmani hinnang

Komisjon peaks läbi vaatama oma standardse töökorra seoses järgmisega:

- **avaldatud protokollide sisu ja näha ette, et avaldatud protokollid on tavapärasel kursusel võimalikult tähendusrikkad, eelkõige liikmete väljendatud seisukohad;**

Artikli 13 lõiked 7 ja 8

„Iga päevakorrapunkti arutelu **protokoll** ja rühma esitatud arvamused **peavad olema sisukad ja täielikud** .“

„Põhimõtteliselt võtavad eksperdirühmad oma arvamused, soovitudest või aruanded vastu konsensuse alusel. Hääletuse korral otsustatakse hääletuse tulemus liikmete lihthääaltenamusega. **Liikmetel, kes hääletasid vastu või hoidusid hääletamisest, on õigus sellele, et arvamustele, soovitudest või aruannetele lisatakse dokument, milles on kokku võetud nende seisukoha põhjused** .“

Vastus

„ Kooskõlas ombudsmani taotlusega suurendavad läbivaadatud horisontaalsed eeskirjad läbipaistvust veelgi. **Ombudsmani taotlusel nähakse läbivaadatud horisontaalsete eeskirjadega ette, et protokollid peaksid olema sisukad ja täielikud .**

Nagu ombudsman soovitas, tehakse läbivaadatud horisontaalsetes eeskirjades komisjoni talitustele ülesandeks tagada päevakorra ja taustdokumentide eelnev avaldamine aegsasti enne koosolekut, millele järgneb eksperdirühma koosoleku piisavate protokollide õigeaegne avaldamine. [...]

Kui eksperdirühmad esitavad arvamusi, soovitusi või aruandeid, on liikmetel, kes hääletasid nende vastu või hoidusid hääletamisest, õigus sellele, et arvamustele, soovitustele või aruannetele lisataks dokument, milles võetakse kokku nende seisukoha põhjendused. “

Ombudsmani sõnastust ei ole korratud; uued eeskirjad koos komisjoni rakendusmeetmetega on siiski kooskõlas ombudsmani soovitusel vaimuga.

*Eeskirjad näevad nüüd ette **uue kvaliteedistandardi** , st protokollid peavad olema „mõistlikud ja täielikud “.*

*Komisjoni uues **protokollivormis on esitatud osalejate väljendatud seisukohad .***

Uue läbipaistvuse elemendina võimaldavad komisjoni uued eeskirjad nüüd avaldada eriarvamusi arvamuse, soovitusel või hääletuse teel vastu võetud raporti lisas.

Ombudsmani täielik hinnang on esitatud otsuses, millega lõpetatakse tema strateegiline uurimine.

• **eksperdirühma arutelude konfidentsiaalsus ja sätestada, et need arutelud peaksid üldreeglina olema läbipaistvad ja et eksperdirühma arutelud oleksid konfidentsiaalsed ainult erandjuhtudel, pärast rühmas häälteenamust ja komisjoni nõusolekul. Läbipaistvus selles kontekstis nõuab vähemalt päevakorra ja taustadokumentide eelnevat avaldamist, millele järgneb eksperdirühma koosoleku piisavate protokollide õigeaegne avaldamine.**

Artikli 13 lõige 6 ja artikli 26 lõige 1

„Kokkuleppel komisjoni pädevate talitustega võib rühm oma liikmete häälteenamusega otsustada, et arutelud on avalikud.“

„Pädev komisjoni talitus teeb kättesaadavaks kõik eksperdirühmade ja alarühmade asjakohased dokumendid, sealhulgas päevakorrad, protokollid ja osaleja esildised [...]. [...] Eelkõige **tagavad talitused päevakorra ja muude asjakohaste taustadokumentide avaldamise aegsasti enne koosolekut, millele järgneb protokollide õigeaegne avaldamine. “**

Vastus

„Mis puudutab eksperdirühmade arutelude konfidentsiaalsust, siis eksperdirühmade töö on kollektiivne, mis viib väga sageli järeldusteni vastastikuse usalduse vaimus konsensuse alusel. Ekspertidel peaks olema võimalik eksperdirühmade töös vabalt osaleda suletud aruteludes. Nagu varemgi, võib eksperdirühm oma liikmete lihthälteenamusega kokkuleppel asjaomase komisjoni talitusega siiski otsustada, et arutelud on avalikud. Läbivaadatud horisontaalsed eeskirjad annavad seega rühmadele piisavalt ruumi paindlikult otsustada, kuidas nad soovivad tegutseda, võttes arvesse konkreetseid asjaolusid. Usume, et nende sätete kogumiga saavutatakse mõistlik tasakaal läbipaistvuse ja konfidentsiaalsusvajaduste vahel.“

Ombudsmani sõnastust ei ole korratud; uued eeskirjad koos komisjoni rakendusmeetmetega on siiski kooskõlas ombudsmani soovitusel vaimuga .

Komisjoni uute eeskirjadega rakendatakse seda, mida ombudsman nimetas läbipaistvuse miinimumnõueteks: eeskirjadega nähakse nüüd ette päevakorra ja muude taustdokumentide eelnev avaldamine ning protokollide õigeaegne avaldamine.

Uute eeskirjade kohaselt on komisjon loobunud konfidentsiaalsete arutelude mõistest; protokollid avaldatakse alati. **Kui eksperdirühm otsustab avalikult arutada, võib koosolekut veebis voogedastada või kutsuda avalikkust isiklikult osalema .**

Ombudsmani täielik hinnang on esitatud otsuses, millega lõpetatakse tema strateegiline uurimine .

Üldine hinnang ombudsmani soovitude rakendamisele komisjoni poolt:

Komisjon on ombudsmani enamiku soovitudest rahuldavalt rakendanud.

(Täielikult) ei rakendatud järgmisi viit soovitud:

- Komisjoni tasakaalu kontseptsiooni ei ole eraldi selgitatud.
- Absoluutse tasakaalu nõuet ei ole. Eeskirjas on endiselt sätestatud, et komisjoni eesmärk on tagada tasakaal „*nii palju kui võimalik*“ (artikli 10 lõige 5).
- Komisjon ei ole määranud üldisi kriteeriume majanduslike ja mittemajanduslike huvide liigitamiseks eksperdirühmadesse.
- Isikuliselt ametisse nimetatud ekspertidel ei ole kohustust oma huvide deklaratsiooni igal aastal ajakohastada (artikli 11 lõige 5).
- Ekspedirühmade tööd käsitlevad dokumendid võib avaldada kas registris või spetsiaalsel veebisaidil (artikli 26 lõige 1). Komisjon ei ole seega nõustunud üksnes registris avaldamisega (et dokumente oleks võimalik otsida).

Ombudsmani soovitus

Komisjonipoolne rakendamine

(Komisjoni eksperdirühmade otsus ja vastus ombudsmani soovitusel)

Ombudsmani hinnang

Seoses küsimustega, milles on **arenguruumi**, tegi ombudsman komisjonile ettepaneku:

a) Kohustuma alati kasutama avalikke kandideerimiskutseid eksperdirühma liikmete valimiseks, kes ei ole avaliku sektori asutused;

Artikli 10 lõiked 1–4

„ **Eksperdirühma liikmed valitakse avalike taotlus konkursside kaudu, välja arvatud D- ja E-tüüpi liikmed ning liidu õigusaktidega loodud esindusorganid nõustamiseks konkreetsetes valdkondades [...].**“

[...]

„ **Komisjon võib lõigetes 1–3 sisalduvatest sätetest kõrvale kalduda, kui seda peetakse põhjendatuks esmatähtsate prioriteetide või kiireloomuliste juhtumitega.** Kui komisjon otsustab, et avalik konkurss ei ole sobiv vahend konkreetse eksperdirühma liikmete valimiseks, valitakse eksperte objektiivsete kontrollitavate kriteeriumide alusel, mis avaldatakse eksperdirühmade registris.“

Rakendatud, kuid ette nähtud erand.

Üldiselt rahuldav rakendamine

b) Kohustuvad kasutama läbipaistvusregistri liigitust, et liigitada eksperdirühmade registrisse kuuluvad eksperdirühmade liikmesorganisatsioonid, mis kuuluvad läbipaistvusregistri kohaldamisalasse;

Artikli 7 lõige 2 ja artikkel 25 + lisa „Klassimisvorm“

„Eksperdirühmad võivad koosneda järgmist liiki liikmetest:

a) isikuliselt ametisse nimetatud isikud, kes tegutsevad sõltumatult ja avalikes huvides (**A-tüüpi liikmed**) ;

b) isikud, kes on määratud esindama sidusrühmade ühiseid huve konkreetsetes poliitikavaldkonnas, kes ei esinda üksikuid sidusrühmi, vaid eri sidusrühmade organisatsioonide ühist poliitikasuunda (**B-tüüpi liikmed**). [...]

C) organisatsioonid selle sõna laiemas tähenduses, sealhulgas äriühingud, ühendused, valitsusvälised organisatsioonid, ametiühingud, ülikoolid, uurimisinstituudid, õigusbürood ja konsultatsioonifirmad (**C-tüüpi liikmed**) ;

d) Liikmesriikide ametiasutused riiklikul, piirkondlikul või kohalikul tasandil („**D-kategooria liikmed**“);

e) muud avalik-õiguslikud asutused, näiteks kolmandate riikide ametiasutused, sealhulgas kandidaatriikide ametiasutused, liidu organid, ametid või asutused ning rahvusvahelised organisatsioonid (edaspidi „**E-tüüpi liikmed**“).“

„Komisjoni talitused **liigitavad eksperdirühmade ja alarühmade [...] liikmed eksperdirühmade registrisse vastavalt käesoleva otsuse ja selle lisade sätetele** , tuginedes teabele, mis on esitatud avalikule taotlusvoorule vastatud taotlustes.“

Lisa Klassifitseerimisvorm :

„Taotlus esitatakse järgmist liiki organisatsioonina: (*palun valige ainult üks variant, võttes arvesse allpool esitatud määratlusi*).

a) Academia, uurimisinstituudid ja mõttekojad

b) Pangad/finantsasutused

C) Ettevõtted/kontsernid

d) Advokaadibürood

e) valitsusvälised organisatsioonid

F) Professionaalide ühendused

g) Professionaalsed konsultatsioonifirmad

h) Kaubandus- ja ettevõtjate ühendused

i) Ametiühingud

J) Muu (palun täpsustage)“

Vastus

„[...] komisjon ei pea asjakohaseks täielikult korrata läbipaistvusregistri liigitust eksperdirühmade liikmete liigitamiseks. Paljusid praegu läbipaistvusregistris kasutatavaid kategooriaid kasutatakse siiski ka uues eksperdirühmade registris, tagades seega ühtlustamise kõrge taseme. “

Täielikult rakendatud

Organisatsioonide kategooriad põhinevad selgelt läbipaistvusregistri liigitusel (1 lisakategooria eksperdirühmade registri puhul: „ Pangad/finantsasutused“)

C) Hoolitseda selle eest, et läbipaistvusregistri ühissekretariaat parandaks ja tõhustaks veelgi sissetulevate uute registreerimiste süstemaatilist kontrolli seoses registreerimise õige osaga;

Väljaspool komisjoni otsuse kohaldamisala

Vastus

„ Praegune institutsioonidevaheline kokkulepe ei näe ette uute registreerijate ametlikku eelkontrolli. Kõik läbipaistvusregistri organisatsioonid on siiski kohustatud järgima läbipaistvusregistri käitumisjuhendit [...]. [...] Kõigi uute sissetulevate registreeringute suhtes kohaldatakse abikõlblikkuse kontrolli, mille käigus hinnatakse muu hulgas registreerija valitud osa asjakohasust nende profiili ja tegevuse põhjal. Andmete kvaliteedi parandamiseks tehtavad jõupingutused jätkuvad. Käimasolev avalik konsultatsioon kohustusliku läbipaistvusregistri üle võimaldab ka sidusrühmadel väljendada oma arvamust selle kohta, kuidas parandada registris sisalduvate andmete kasutajasõbralikkust ja üldist kvaliteeti. “

Rahuldav vastus

d) Nõuda, et isikuliselt ametisse nimetatud eksperdid ajakohastaksid igal aastal oma huvide deklaratsioone;

Artikli 11 lõige 5

„ A-tüüpi liikmed peavad viivitamata teavitama komisjoni pädevat talitust kõigist asjakohastest muudatustest varem esitatud teabes , sealhulgas seoses eelseisvate tegevustega, millisel juhul peavad nad viivitamata esitama hiljuti täidetud DOI vormi, milles kirjeldatakse muudatust, et komisjoni talitused saaksid seda õigeaegselt hinnata. Iga eksperdirühma või alarühma esimees tuleb igal kalendriaastal esimesel koosolekul kõigile A-tüüpi liikmetele seda kohustust meelde . “

Vastus

„ [...] komisjon peab ebaproportsionaalseks, et peadirektoraadid tegeleksid huvide deklaratsioonide iga-aastase ajakohastamisega, kui eksperdi olukorras ei ole toimunud muutusi. “

[Järgneb „asendusmeetmete“ selgitus.]

Ei ole rakendatud täpselt nii, nagu nõutud (ei ole automaatset iga-aastast DOI-de ajakohastamist).

Üksikute ekspertide kohustus teavitada komisjoni viivitamata kõigist asjakohastest

muudatustest.

+ rühma esimehe kohustus tuletada liikmetele igal aastal meelde nende kohustust.

Üldiselt rahuldav.

e) Selgitada eksperdirühmasid reguleerivates horisontaalsetes eeskirjades, mida komisjon tähendab tasakaalu all;

Vastavat sätet ei ole

Vastus

„ Läbi vaadatud horisontaalsed eeskirjad kinnitavad veel kord komisjoni kindlat tahet saavutada eksperdirühmade tasakaalustatud koosseis. Eksperdirühmade liikmete valimisel peavad komisjoni talitused püüdma tagada mitte ainult kõrgetasemelise asjatundlikkuse, vaid ka geograafilise tasakaalu, asjakohaste teadmiste ja huvivaldkondade tasakaalustatud esindatuse ning soolise tasakaalu. Läbivaadatud horisontaalsetes eeskirjades selgitatakse, et selline tasakaalustatud koosseis tuleb tagada, võttes arvesse eksperdirühmade konkreetseid ülesandeid ja eksperdirühma volitusi silmas pidades nõutavate eksperditeadmiste liiki. [...]“

Ei ole täielikult rakendatud (puudub eraldi säte selle kohta, mida tähendab „tasakaal“).

Mõned elemendid, mida „tasakaalustamine“ komisjoni jaoks tähendab, võib – nagu vanade eeskirjade puhul – tuletada artikli 10 lõikest 5 tasakaalustatud koosseisu kohta. Vt allpool.

F) Nõuda eksperdirühmade tasakaalustatud koosseisu. Komisjon võib nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel lubada erandit tasakaalunõudest;

Artikli 10 lõiked 5 ja 6

„Rühmade liikmete valimisel püüavad komisjoni talitused tagada nii palju kui võimalik ekspertteadmiste kõrge taseme, geograafilise tasakaalu ning asjaomaste teadmiste ja huvivaldkondade tasakaalustatud esindatuse, võttes arvesse eksperdirühma konkreetseid ülesandeid, nõutavat ekspertiisi liiki ja kandideerimiskutsetele vastamist.“

„Kui komisjoni talitused nimetavad üksikuid eksperte kas isiklikult või ühiseid huve esindades, püüavad nad saavutada eksperdirühma koosseisus soolise tasakaalu. Keskpika perioodi eesmärk on vähemalt 40 % kummagi soo esindajatest igas eksperdirühmas.“

Vastus

„ Kuna avalikud üleskutsed annavad kõigile asjaosalistele võrdsed võimalused, ei saa komisjon nõustuda ombudsmani seisukohaga, et kui komisjonil on raskusi täielikult tasakaalustatud koosseisu saavutamisel, peaks ta kaaluma rühma volituste muutmist, selle suuruse vähendamist

või isegi otsust seda üldse mitte luua. See vähendaks märkimisväärselt komisjoni suutlikkust kasutada ekspertteadmisi ja oleks seisukohal, et ta tõesti vajab, mis on vastuolus eksperdirühmade loomise eesmärgiga. “

Ei ole rakendatud.

Ombudsman palus komisjonil näha ette absoluutse tasakaalu nõue koos erandi tegemise võimalusega nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel (nagu komisjon nõustus tegema kandideerimiskutsete puhul – vt eespool esitatud soovitus a).

Komisjon on säilitanud täpselt sama sõnastuse, mida kasutati vanades eeskirjades: tasakaal on vajalik ainult „võimalikult suures ulatuses“.

g) Esitab ja selgitab eelkõige moodustatava rühma volitustele viidates, millist koosseisu soovitakse ja miks, võttes arvesse järgmisi kriteeriume: rühma eesmärk/ülesanded ja vajalikud eksperditeadmised, milliseid sidusrühmi teema kõige tõenäolisemalt mõjutaks, kuidas need sidusrühmade rühmad on korraldatud ning milline peaks olema esindatud majanduslike ja mittemajanduslike huvide suhe;

Artikli 5 lõige 1 ja artikli 10 lõige 2

„Komisjon või selle talitused määratlevad eksperdirühma moodustamisel selgelt oma volitused vastavalt artiklis 3 sätestatud eksperdirühmade rollile ning eksperdirühma ülesannetele nii täpselt kui võimalik, märkides samas ära selle tegevusvaldkonna ja nõutavate nõuannete liigi .“

„[...] Konkursikutsetes esitatakse selgelt valikukriteeriumid, sealhulgas nõutavad eksperditeadmised ja, kui need on olemas, huvid, mida tuleb seoses tehtava tööga esindada . [...]“

Vastus

„[...] kandideerimiskutsetes tuleks selgelt kirjeldada valikukriteeriume, sealhulgas nõutavaid eksperditeadmisi ja, kui need on olemas, siis huvisid, mida tuleb seoses tehtava tööga esindada. Need nõuded annavad komisjoni talitustele piisavad juhised eksperdirühmade tasakaalustatud koosseisu tagamiseks, ilma et oleks vaja kehtestada konkreetsematele rühmadele eelnevaid nõudeid. [...] Lõppkokkuvõttes soovib komisjon rõhutada, et eksperdirühmades saavutatud lõplik tasakaal sõltub ka tema kandideerimiskutsetele laekunud vastuste arvust ja kvaliteedist. Eksperdirühmade koosseisu ei tohiks seevastu kavandada nii, et kehtestatakse igale huvikategoriale ülempiir või kvoot, olenemata konkreetsetest asjaoludest, milles need rühmad tegutsevad, ja huvitatud sidusrühmade huvist valikumenetluse käigus, sest see tooks sageli kaasa rühmade kunstliku koosseisu, mis ei annaks komisjonile lisaväärtust, mida ta vajab ja miks rühm moodustatakse. Seda arvesse võttes leiab komisjon ka, et ei ole asjakohane ega kasulik koostada iga rühma kohta bilansi teoreetilist määratlust ega tasakaalu määratlust [...] .“

Täielikult rakendatud

Kuigi säte kui selline ei ole uus, on see varasemast palju üksikasjalikum ja kasutab esimest korda rühma mõistet „volitus“.

Komisjon on võtnud endale kohustuse määrata kindlaks rühma volitused seoses täidetavate ülesannete, rühma tegevusvaldkonna ja vajalike nõuannete liigiga. Lisaks kirjeldatakse kandideerimiskutsetes ka huviseid, mida tuleb seoses tehtava tööga esindada.

Uus sõnastus on piisavalt lähedal ombudsmani ideele „tasakaalu individuaalsest määratlusest“ .

h) Määrata kindlaks üldised kriteeriumid majanduslike ja mittemajanduslike huvide liigitamiseks eksperdirühmadesse;

Vastavat sätet ei ole

Vastus

„Võttes arvesse saadud kogemusi, ei pea komisjon asjakohaseks määratleda eksperdirühmades majanduslike ja mittemajanduslike huvide liigitamise üldkriteeriume. Nagu on märgitud komisjoni vastuses ombudsmanile seoses tema omaalgatusliku uurimisega OI/7/2014/NF, mis käsitles kodanikuühiskonna dialoogirühmade koosseisu, osutus usaldusväärse klassifitseerimismeetodi loomine võimatuks. Jällegi tuleks esindatavate huvide laadi hinnata igal üksikjuhul eraldi kandideerimiskutsete raames.“

Ei ole rakendatud, kuid kasulik selgitus on esitatud.

i) Näha ette, et eksperdirühmade registris avaldatakse süstemaatiliselt ja õigeaegselt kõik eksperdirühmade ja nende alarühmade tööd käsitlevad dokumendid (sealhulgas koosolekute protokollid), välja arvatud need dokumendid või dokumentide osad, mille suhtes kehtib mõni määruses (EÜ) nr 1049/2001 sätestatud eranditest, niivõrd kui kohaldatakse asjakohast erandit.

Artikkel 26

„Komisjoni pädevad talitused teevad eksperdirühmade ja alarühmade kõik asjakohased dokumendid, sealhulgas päevakorrad, protokollid ja osalejate esildised kättesaadavaks kas eksperdirühmade registris või registri lingi kaudu spetsiaalsele veebisaidile, kus see teave on kättesaadav . [...] Eelkõige tagavad talitused päevakorra ja muude asjakohaste taustdokumentide avaldamise aegsasti enne koosolekut, millele järgneb protokollide õigeaegne avaldamine.“

„Avaldamisest tehakse erandeid üksnes juhul, kui leitakse, et dokumendi avalikustamine kahjustaks määruse (EÜ) nr 1049/2001 artiklis 4 määratletud avalikke või erahuvisid . “

Vastus

„ Komisjon ei saa nõustuda ombudsmani seisukohaga, et läbipaistvus on tagatud ainult siis, kui kõik dokumendid laaditakse üles eksperdirühmade registrisse, et need oleksid ühes kohas kättesaadavad. Proportsionaalsuse huvides ja tarbetu halduskoormuse vältimiseks on komisjon seisukohal, et eespool nimetatud avaldamise suhtes praegu kasutatav paindlik kord võimaldab üldsusel saada asjakohast teavet ja on seetõttu põhjendatud. “

Täielikult rakendatud seoses sisuga : dokumentide süstemaatiline ja õigeaegne avaldamine, välja arvatud nende dokumentide või nende osade puhul, mis kuuluvad ühe määruses 1049/2001 sätestatud erandi alla.

Ei rakendata seoses sellega, kus dokumente avaldatakse . Ombudsman palus komisjonil avaldada dokumendid otse registris, arvestades, et neid dokumente saab seejärel otsida. Komisjon säilitab praeguse olukorra, kus dokumente saab avaldada kas registris või spetsiaalsel veebisaidil.

Üldiselt võib rakendamist pidada rahuldavaks .

Üldine hinnang komisjoni poolt juba võetud kohustuste täitmisele:

Komisjon on ombudsmanile esitatud arvamuses (2015. aasta mais) võetud kohustused üle võtnud uue eksperdirühmade otsuse sätetesse.

Komisjoni üldine märkus ombudsmani soovitusel antud vastuses komisjoni arvamuses võetud kohustuste kohta:

„ [...] läbivaadatud horisontaalsete eeskirjadega täidetakse täielikult komisjoni 29. mai 2015. aasta vastuses ombudsmanile võetud kohustused:

- muutes komisjoni talitustele kohustuslikuks eksperdirühma liikmete valimise avalike kandideerimiskutsete kaudu teatavatel tingimustel;*
- parandada oluliselt huvide konflikti haldamist seoses isikuliselt ametisse nimetatud isikutega;*
- nähakse ette, et tuleks kehtestada komisjoni eksperdirühmade ja muude sarnaste üksuste registri (edaspidi „eksperdirühmade register“) uus versioon, mis kajastab läbivaadatud horisontaalseid eeskirju, ning tagada esimest korda koostoime eksperdirühmade registri ja läbipaistvusregistri vahel, ning*
- rühmaliikmete klassifitseerimise lihtsustamine, et muuta eksperdirühmade koosseis selgemaks ja läbipaistvamaks. “*

Komisjoni kohustus

Komisjonipoolne rakendamine

(Komisjoni eksperdirühmade otsus ja vastus ombudsmani soovitusel)

Ombudsmani hinnang

Enne oma soovitusel järgimist võttis ombudsman teadmiseks ja tervitas väga komisjoni võetud kohustust :

i. suurendada kandideerimiskutsete nähtavust, luues eksperdirühmade registris ainult neile pühendatud osa;

Põhjendus 5 ja artikkel 27

„Läbipaistvust tuleks suurendada, avaldades komisjoni eksperdirühmade ja muude sarnaste üksuste registri (edaspidi „eksperdirühmade register“) uue versiooni , mis kajastab läbivaadatud horisontaalseid eeskirju. [...]“

„ **Migratsioon eksperdirühmade registri uuele versioonile :**

Võetakse kasutusele migreerimisvahendid, mis tagavad olemasolevate andmete automaatse edastamise, kui see on tehniliselt võimalik. Komisjoni talitused kodeerivad 2016. aasta lõpuks **käitsi andmed, mida ei saa automaatselt üle kanda, ja lisaandmed, mida on vaja kõnealuste horisontaalsete eeskirjade tõttu .“**

Täielikult rakendatud

II. Kasutama kõigi kandideerimiskutsete puhul standardset minimaalset neljanädalast tähtaega koos võimalusega sellest ajavahemikust nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel kõrvale kalduda või kasutada pidevalt avatud kandideerimiskutseid;

Artikli 10 lõiked 2 ja 3

„[...] **Taotluste esitamise miinimumtähtaeg on neli nädalat .“**

„Komisjoni talitused **võivad eksperdirühmade liikmed valida pidevalt avatud projektikonkursi kaudu** , mis avaldatakse eksperdirühmade registris, millisel juhul ei ole konkreetne konkursikutse vajalik.“

Täielikult rakendatud

III. Nõuda registreerimist läbipaistvusregistris, et määrata eksperdirühmadesse, kuhu kuuluvad organisatsioonid, mis kuuluvad läbipaistvusregistri kohaldamisalasse, ja füüsilisest isikust ettevõtjad, kes esindavad sidusrühmade ühiseid huve;

Artikkel 8

„B- ja C-tüüpi liikmed nimetatakse ametisse üksnes juhul, kui nad on registreeritud läbipaistvusregistris.“

Täielikult rakendatud

IV. Siduda läbipaistvusregistri kohaldamisalasse kuuluvad organisatsioonid ja füüsilisest isikust ettevõtjad, kes on määratud eksperdirühmadesse kuuluvate sidusrühmade ühiste huvide esindajateks, nende profiiliga läbipaistvusregistris;

Artikkel 24

„Eksperdirühmade registri ja läbipaistvusregistri koostoime

Komisjoni talitus tagab, et B- ja C-tüüpi liikmed ning eksperdirühmade ja alarühmade asendusliikmed, kes on registreeritud eksperdirühmade registris, on seotud nende liikmete profiiliga läbipaistvusregistris .“

Vastus

„Eksperdirühmade registri uue versiooniga tagatakse esimest korda käesoleva registri ja läbipaistvusregistri vaheline sünergia, eelkõige sidudes eksperdirühmade registris avaldatud ühist huvi pakkuvad organisatsioonid ja üksikisikud nende liikmete profiiliga läbipaistvusregistris.“

Täielikult rakendatud

v. võtta vastu uus huvide konflikti poliitika isiklikel ametikohtadel ametisse nimetatud ekspertidele;

Artikli 2 lõige 4, artikkel 11 ning 4., 5., 6. ja 7. lisa

„„Huvide konflikt“ – mis tahes olukord, kus isikul on huvi, mis võib ohustada või mille puhul võib põhjendatult arvata, et see kahjustab isiku võimet tegutseda sõltumatult ja avalikes huvides, kui ta annab komisjonile nõu seoses kõnealuse eksperdirühma või alarühma tööga.“

Vt artikkel 11 üksikasjalike eeskirjade kohta, kuidas töödelda huvide konflikti ja hallata huvide konflikte.

Lisad :

- Huvide standarddeklaratsioon
- Juhised huvide deklaratsiooni täitmiseks

Täielikult rakendatud

VI. Vaatab läbi eksperdirühma liikmete liigituse registris, et vältida organisatsioonide ebajärjekindlat kohtlemist;

Artikli 25 lõige 2 + 8. lisa

„Komisjoni talitused liigitavad [...] enne käesoleva otsuse vastuvõtmist ametisse nimetatud liikmed vastavalt käesoleva otsuse ja selle lisade sätetele 2016. aasta lõpuks . Kahtluse korral B- ja C-tüüpi liikmete asjakohase klassifitseerimise suhtes võivad osakonnad nõuda, et need liikmed täidaksid 8. lisas esitatud klassifitseerimisvormi.

Täielikult rakendatud

VII. Anda eksperdirühmade registris rohkem teavet huvide kohta, mida esindavad üksikud eksperdid, kes on määratud esindama sidusrühmade ühiseid huve.

Artikli 23 lõike 1 punkt e ja artikli 24 lõige 3 + lisa „Klassifitseerimisvorm“

„Komisjoni talituste poolt eksperdirühmade koosseisuga seotud andmete avaldamise suhtes eksperdirühmade registris kohaldatakse järgmisi sätteid:

(e) B- ja C-tüüpi liikmete esindatav huvi tuleb kindlaks teha .

„[...] Osakonnad taotleavad samuti B-tüüpi liikmetelt ja asendusliikmetelt nende esindatavate ühiste huvide märkimist läbipaistvusregistrisse.“

Lisa Klassifitseerimisvorm :

„Taotleja esindab järgmist huvi: (valige üks või mitu võimalust, võttes arvesse allpool esitatud määratlusi):

a) Akadeemia/teadusuuringud

b) Kodanikuühiskond

C) Töötajad/töötajad

d) Rahandus

e) Tööstus

F) Professionaalid

g) VKEd

h) Muu (palun täpsustage)“

Rakendatud

VIII Uurima eksperdirühmade registrisse tehniliste kohanduste tegemist, eelkõige määratledes uuesti vahekaardi „statistika“, et esitada lisateavet ja anda parem ülevaade eksperdirühmade koosseisust;

Vastus

„ Võttes arvesse eksperdirühmade registri uue versiooni avaldamiseks vajalikke märkimisväärseid ressursse, ei olnud praeguses etapis võimalik lisada teatavaid uusi elemente, sealhulgas statistika vahekaardi ümberkujundamist. Komisjon vaatab selle küsimuse tulevikus uuesti läbi. “

Ootel sõltub eksperdirühmade registri uues versioonis tulevikus tehtavatest muudatustest.

[1] Strateegilised uurimised toimuvad ombudsmani omal algatusel ja neis käsitletakse märkimisväärse avaliku huviga seotud küsimusi. Need võimaldavad ombudsmanil uurida süsteemseid probleeme ELi institutsioonides ja edendada positiivseid arenguid peamistes tegevusvaldkondades.

[2] Kogu selle strateegilise uurimise kirjavahetus on kättesaadav siin:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/case.faces/en/43789/html.bookmark> [Linki]

[3] 2013. aasta lõpus lõpetas ombudsman komisjoni eksperdirühmade läbipaistvust ja tasakaalustatud koosseisu käsitleva kaebuse 1682/2010/BEH uurimise. Ombudsmani otsus on kättesaadav järgmisel aadressil:

<http://www.ombudsman.europa.eu/cases/decision.faces/en/52942/html.bookmark> [Linki]

[4] Vt eksperdirühmade suhtes kohaldatavad üldeeskirjad: Teatis komisjonile „Komisjoni eksperdirühmade raamistik: Horisontaalsed eeskirjad ja avalik register, 10. november 2010 (K(2010) 7649 lõplik, SEK(2010) 1360), lisa.

[5] Uurimine hõlmas komisjoni ekspertrühmi, mille liikmete hulgas olid huvide esindajad

(organisatsioonid või üksikud huvivid esindavad eksperdid) ja/või sõltumatud eksperdid, kes nimetati ametisse isiklikult. Uurimise käigus ei uuritud komisjoni eksperdirühmasid, mis koosnevad ainult liikmesriikide ametiasutustest.

[6] Need algatused hõlmasid nõuet, et komisjoni liikmed ei tohi kohtuda organisatsioonide või füüsilisest isikust ettevõtjatega, kes ei ole läbipaistvusregistris registreeritud; volinike, nende kabineti liikmete ja peadirektorite koosolekute päevakorra avaldamine; ning komisjoni võetud kohustust esitada ettepanek kohustusliku läbipaistvusregistri kohta.

[7] Erinevad kodanikuühiskonna organisatsioonid ja Euroopa Parlament on juba aastaid väljendanud muret komisjoni eksperdirühmade koosseisu ja toimimise pärast. 2014. aastal tegi Euroopa Parlament ettepaneku külmutada komisjoni eelarve eksperdirühmade jaoks, kuna eksperdirühmade tasakaalustatud koosseisu ja läbipaistvuse standardeid on jätkuvalt rikutud.

[8] Teavet avaliku konsultatsiooni kohta leiate siit:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/correspondence.faces/en/54300/html.bookmark>
[Linki]

[9] Komisjoni eksperdirühmade ja muude sarnaste üksuste register on kättesaadav aadressil:
<http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/> [Linki]

[10] Vt Euroopa Komisjonile saadetud kiri, milles palutakse vastata:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/correspondence.faces/en/58861/html.bookmark>
[Linki]

[11] Komisjoni vastus on kättesaadav siin:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/correspondence.faces/en/60019/html.bookmark>
[Linki]

[12] ELi läbipaistvusregister on avalik register, mida haldavad ühiselt komisjon ja Euroopa Parlament ning mille eesmärk on anda teavet institutsioonidega suhtlevate organisatsioonide ja huvide esindajate kohta. Kuigi registreerimine ei ole praegu kohustuslik, peaksid läbipaistvusregistris registreeruma kõik organisatsioonid ja füüsilisest isikust ettevõtjad, kes tegelevad tegevusega, mille eesmärk on otseselt või kaudselt mõjutada poliitika kujundamist või rakendamist ning ELi institutsioonide otsustusprotsesse, välja arvatud mõned erandid. Vt Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni institutsioonidevaheline kokkulepe läbipaistvusregistri kohta (ELT 2014, L 277, lk 11).

[13] Vt ombudsmani soovitus:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/recommendation.faces/en/63441/html.bookmark>
[Linki]

[14] Vt ombudsmani soovitus, eelkõige punktid 52–62.

[15] Komisjoni otsus, millega kehtestatakse horisontaalsed eeskirjad komisjoni

ekspertirühmade loomiseks ja toimimiseks, 30. mai 2016, C(2016) 3301 final.

[16] Komisjoni vastus soovitusel on kättesaadav järgmisel aadressil:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/correspondence.faces/en/68227/html.bookmark>
[Linki]

[17] Dokumentide ja teabe ning koosoleku taotlus on kättesaadav järgmisel aadressil:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/correspondence.faces/en/78385/html.bookmark>
[Linki]

[18] Koosoleku aruanne on kättesaadav siin:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/correspondence.faces/en/81083/html.bookmark>
[Linki]

[19] Komisjoni otsus, millega kehtestatakse horisontaalsed eeskirjad komisjoni ekspertirühmade loomiseks ja toimimiseks, 30. mai 2016, C(2016) 3301 final:

http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/PDF/C_2016_3301_F1_COMMISSION_DECISION_EN.pdf
[Linki]

[20] http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/PDF/C_2016_3301_F1_ANNEX_EN.pdf [Linki]

[21] Teatis komisjonile „Komisjoni ekspertirühmade raamistik: horisontaalsed eeskirjad ja avalik register, 30. mai 2016, C(2016) 3300 final:

http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/PDF/C_2016_3300_F1_COMMUNICATION_TO_COMMISSION_EN.pdf
[Linki]

[22] Komisjon tunnustab selgesõnaliselt Euroopa Parlamendi, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja ombudsmani panust ekspertirühmade otsuse põhjenduses 2.

[23] Ombudsmani arvates on selgelt soovitatav, et komisjon kehtestaks ekspertirühmade suhteliselt ametliku süsteemi, selle asemel et võimaldada selliste ajutiste rakkerühmade ja tööühmade arvu suurenemist, mis ei vasta ekspertirühma eeskirjadele.

[24] Vt komisjoni teatis, lk 3.

[25] Nõue, et ta peab olema registreeritud läbipaistvusregistris, et saada ekspertirühma liikmeks, kehtib läbipaistvusregistri kohaldamisalasse kuuluvate liikmete suhtes, nimelt organisatsioonide ja füüsilisest isikust ettevõtjate suhtes, kes on määratud esindama sidusrühmade huve. Kui sidusrühmade huve esindama määratud üksikekspert ei ole füüsilisest isikust ettevõtja, peab tema tööandja organisatsioon olema registreeritud läbipaistvusregistris.

[26] Vt ombudsmani ja komisjoni koosoleku aruanne.

[27] Oma taotluse osana peavad isikud, kes taotlevad isikuliselt eksperdiksi nimetamist, esitama ka ajakohastatud elulookirjelduse.

[28] Vt ombudsmani soovitus punkti 34 ja järgnev.

[29] Vt Euroopa Parlamendi 14. veebruari 2017. aasta resolutsioon komisjoni eksperdirühmade registri kontrollimise ja koosseisu kohta (2015/2319(INI), P8_TA(2017)0021, punkt 10: „Seoses sellega ja seoses ombudsmani eespool nimetatud arvamuse punktidega 34–45 *juhivad komitee tähelepanu sellele, et kuigi komisjon ei ole veel ametlikult määratlenud oma „tasakaalu“ mõistet, ei tule seda mõista aritmeetilise tegevuse tulemusena, vaid pigem jõupingutustena tagada, et eksperdirühma liikmetel koos oleksid vajalikud tehnilised teadmised ja väljavaated kõnealuse eksperdirühma volituste täitmiseks; on seisukohal, et tasakaalu mõistet tuleks seetõttu mõista nii, et see on seotud iga üksiku eksperdirühma konkreetse mandaadiga; on seisukohal, et eksperdirühma tasakaalustatuse hindamise kriteeriumid peaksid hõlmama rühma ülesandeid, nõutavat tehnilist oskusteavet, sidusrühmi, keda teema kõige tõenäolisemalt mõjutaks, sidusrühmade rühmade korraldust ning majanduslike ja mittemajanduslike huvide asjakohast suhet;“*

[30] Vt ombudsmani ja komisjoni koosoleku aruanne:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/correspondence.faces/en/81083/html.bookmark>
[Linki]

[31] Komisjon on ombudsmanile teatanud, et selle rubriigi eesmärk on panna peadirektoraadid ja eksperdirühmad ise arutlema selle üle, kas konkreetse koosoleku võiks sõltuvalt teemast üldsusele avada. Otsus konkreetse koosoleku avalikustamise kohta tuleb tingimata teha enne koosolekut, et võimaldada asjakohast praktilist korraldust, näiteks sobiva koosolekuruumi broneerimine või voogedastuse sisseseadmine veebis.

[32] Vt ombudsmani soovitus punkti 57.

[33] Vt näiteks:

<https://webcast.ec.europa.eu/6th-meeting-of-the-structured-dialogue-with-european-structural-and-investment-funds>
[Linki]; <https://webcast.ec.europa.eu/inaugural-meeting-of-the-platform-on-animal-welfare> [Linki]